

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Факультет східних мов

Кафедра східної культури та літератури

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
О.Б.Жильцов
2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Країнознавчі студії японської мови:
Країнознавство

для студентів

спеціальності
освітнього рівня
спеціалізації

В 11 «Філологія»
першого (бакалаврського)
В11.069 східні мови та літератури (переклад включно),
перша – японська

освітньої
програми

1.В11.069.01 Мова і література (японська)

Київ – 2026

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307085
Програма № 3123/26
Начальник відділу моніторингу якості освіти
Григорук
(підпис) (прізвище, ініціали)
« 26 » 20 26 р.

Розробник:

Семеніст І.В., професор кафедри східної культури та літератури Факультету східних мов Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Кан Ден Сік, професор кафедри східної культури та літератури Факультету східних мов Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Викладачі:

Семеніст І.В., професор кафедри східної культури та літератури Факультету східних мов Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри східної культури та літератури (протокол від «21» серпня 2026 року №2).

Завідувач кафедри
східної культури та літератури

 Д.П.Москальов

Робочу програму погоджено з гарантами освітньої програми
21 серпня 2026 р.

Гаранти освітньої програми
Мова і література (японська)

 (Костянтин КОМІСАРОВ)

Робочу програму перевірено

15.01.2026 р.

Заступник декана Факультету східних мов (Ю.В. Боришполець)

Пролонговано:

на 2026/2027 н.р. _____ (_____), «___» _____ 2026 р.,

протокол № _____

на 2027/2028 н.р. _____ (_____), «___» _____ 2027 р.,

протокол № _____

на 2028/2029 н.р. _____ (_____), «___» _____ 2028 р.,

протокол № _____

на 2029/2030 н.р. _____ (_____), «___» _____ 2029 р.,

протокол № _____

1. Опис навчальної дисципліни
Країнознавчі студії

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	9/270	
Курс	I-II	
Семестр	I-III	
Кількість змістових модулів з розподілом	4	
Обсяг кредитів	9	
Обсяг годин, в тому числі:	270	
Аудиторні	162	
Модульний контроль	18	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	60	
Форма семестрового контролю	залік, екзамен	

Країнознавство

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна		
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання навчання та оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120		
Курс	I		
Семестр	2		
Кількість змістових модулів з розподілом	4		
Обсяг кредитів	4		
Обсяг годин, в тому числі:	120		
Аудиторні	72		
Модульний контроль	8		
Семестровий контроль	30		
Самостійна робота	10		
Форма семестрового контролю	екзамен		

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Завдання дисципліни передбачають:

- **розвивати загальні компетентності** такі, як Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя; Здатність бути критичним і самокритичним. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність працювати в команді та автономно. Здатність спілкуватися іноземною мовою. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- **Фахові компетентності** такі, як Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди японської/китайської/корейської, описувати соціолінгвальну ситуацію; Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань; Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення; Здатність до організації ділової комунікації; Країнознавчо-міжкультурна компетентність передбачає: знання студентів про культуру країн, мова яких вивчається; володіння особливостями мовленнєвої та немовленнєвої поведінки носіїв мови в типових ситуаціях спілкування; володіння різними видами мовленнєвої діяльності в ситуаціях міжкультурної взаємодії.

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання:

Знання, вміння, розуміння, навички:

- **ПРН7** Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
- **ПРН16** Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.
- **ПРН17** Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.
- **ПРН18** Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

4. Структура навчальної дисципліни
Тематичний план для денної форми навчання

№ п/п	Назви розділів та тематика занять	Всього годин	З них:					
			Лекційні заняття	Семінарські заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Семестровий контроль
«Країнознавство»								
Змістовний модуль 1.								
1.	Історико-географічні засади розвитку Японії	2	2					
2.	Географічне положення та природні умови Японії: вплив на історію та ментальність	2		2				
3.	Основні етапи історичного розвитку Японії: від періоду Дзёмон до сучасності	4		4				
4.	Період Едо: формування традиційної моделі	2		2				

	японського суспільства							
5.	Реформи Мейдзі та модернізація Японії	4		4				
6.	Повоєнна трансформація та “японське економічне диво”	2		2				
7.	Імператорська інституція в сучасній Японії	4		2		2		
	МК 1	2					2	
Змістовний модуль 2.								
8.	Соціальна структура японського суспільства: ієрархія та колективізм	2		2				
9.	Система освіти Японії: традиції та сучасні реформи	4		4				
10.	Культура, традиції та релігія Японії	2						
11.	Синтоїзм і буддизм як основа духовної культури	4		4				
12.	Конфуціанські цінності в японському суспільстві	4		4				

13.	Традиційні мистецтва: театр Но, Кабукі, Бунраку	4		2		2		
	МК 2	2					2	
Змістовний модуль 3.								
14.	Чайна церемонія, ікебана, каліграфія як культурні коди	4		4				
15.	Японські свята та сезонність як складник мовної картини світу	4		4				
16.	Сучасна Японія	2	2					
17.	Масова культура: аніме, манга та феномен J-pop	4		4				
18.	Гендерні ролі в сучасному японському суспільстві	2		2				
19.	Міграційна політика та проблема мультикультуралізму	4		2		2		
	МК 3	2					2	
Змістовний модуль 4.								
20	Японія у міжнародних відносинах: роль у Східній Азії	2	2					

21	Українсько-японські культурні та освітні зв'язки	2		2				
22	Японський етикет і мовна ввічливість: аналіз автентичних ситуацій	2		2				
23	Порівняльний аналіз українських і японських культурних цінностей	4		4				
24	Образ Японії в українських медіа	4		2		2		
25	Традиція vs глобалізація в японському суспільстві	2		2				
26	Феномен hikikomori та проблема соціальної ізоляції молоді	2		2				
27	Японія як технологічна держава: робототехніка, AI та цифровізація	4		2		2		
	МК 4	2					2	
Разом за семестр		120	8	64	0	10	8	30

5. Програма навчальної дисципліни
КРАЇНОЗНАВСТВО

Змістовий модуль 1

Тема 1. Історико-географічні засади розвитку Японії. (лекція, 2 год.)

Японія — острівна держава Східної Азії, розташована в Тихому океані на Японському архіпелазі (Хонсю, Хоккайдо, Кюсю, Сікоку та численні менші острови). Природно-кліматичні умови (мусонний клімат, сезонність, часті землетруси й тайфуни) сприяли розвитку колективізму, дисципліни та культури адаптації до природних викликів. Історичний розвиток Японії демонструє поєднання традиції та модернізації: від ранніх державних утворень і самурайської доби до реформ Мейдзі та післявоєнного економічного зростання.

Тема 2. Географічне положення та природні умови Японії: вплив на історію та ментальність

Розташування Японського архіпелагу, острівна структура та стратегічне положення у Східній Азії. Гірський рельєф, сейсмічна активність, кліматична різноманітність і їхній вплив на господарство, щільність населення та формування ментальності.

Тема 3. Основні етапи історичного розвитку Японії: від періоду Дзёмон до сучасності

Періодизація історії: від ранніх культур і формування державності до сьогодення. Вплив китайської цивілізації, становлення самурайської влади, модернізація та післявоєнна трансформація.

Тема 4 Період Едо: формування традиційної моделі японського суспільства
Політика ізоляції (*sakoku*), соціальна ієрархія (самураї, селяни, ремісники, купці), розвиток міської культури. Формування традиційної етики, норм поведінки та мистецьких форм.

Тема 5 Реформи Мейдзі та модернізація Японії

Скасування сьогунату, централізація влади, створення сучасної армії та освітньої системи. Індустріалізація та інтеграція в міжнародну систему.

Тема 6. Повоєнна трансформація та “японське економічне диво”

Демократичні реформи, нова Конституція, орієнтація на експортно-орієнтовану економіку. Формування високотехнологічного суспільства.

Тема 7. Імператорська інституція в сучасній Японії

Історична еволюція імператорської влади від сакральної до символічної. Повоєнна трансформація статусу. Значення імператора як символу єдності нації. Сучасні функції. Соціокультурне значення.

Змістовий модуль 2

Тема 8. Соціальна структура японського суспільства: ієрархія та колективізм.

Ієрархічність, колективізм і групова ідентичність, принцип гармонії (*wa*). Взаємозв'язок статусу, віку та професійної ролі. Корпоративна структура. Родина та поколіннєві відносини. Сучасні соціальні виклики.

Тема 9. Система освіти Японії: традиції та сучасні реформи.

Структура освіти, роль іспитів та конкуренції. Виховання дисципліни, відповідальності та групової взаємодії. Традиційні цінності освіти. Конкурентність та іспитова система. Сучасні реформи. Виклики системи.

Тема 10. Культура, традиції та релігія Японії. (лекція, 2 год.)

Традиційні цінності. Традиційні мистецтва. Свята та сезонність. Вплив культури та релігії на сучасне життя. Вплив релігійного синкретизму на японську повсякденність. Значущість традиційного мистецтва в сучасному суспільстві. Як традиційні цінності формують етичну основу японського суспільства.

Тема 11. Синтоїзм і буддизм як основа духовної культури

Синтоїзм - автохтонна японська релігія, спрямована на поклоніння *ками* — божествам природи та предкам. Поєднання автохтонної релігії з буддистськими вченнями. Вплив на ритуали, мораль та святкову культуру. Буддизм - вплив на духовну культуру: медитаційні практики, моральна етика, філософія життя та смерть. Синкретизм і взаємодія. Вплив на духовну і культурну самобутність.

Тема 12. Конфуціанські цінності в японському суспільстві

Ієрархія, синівська шанобливість, культ обов'язку. Їх відображення в соціальних і мовних нормах. Історичне запровадження. Основні цінності. Вплив на японське суспільство. Сучасна актуальність.

Тема 13. Традиційні мистецтва: театр Но, Кабукі, Бунраку

Но - основні риси: мінімалістична сценографія, повільні рухи акторів, маски, символізм та музичний супровід. Кабукі - тематика: історичні драми, соціальні конфлікти, кохання та моральні дилеми. Бунраку як носії історичних сюжетів і естетичних принципів. Культурне та соціальне значення.

Змістовний модуль 3

Тема 14. Чайна церемонія, ікебана, каліграфія як культурні коди

Чайна церемонія (*Sadō / Chadō*) - ритуал споживання чаю як прояв естетики, духовної концентрації та соціальної гармонії. Основні принципи: гармонія (*wa*), повага (*kei*), чистота (*sei*), спокій (*jaku*). Ікебана - мистецтво аранжування квітів, яке поєднує естетику, символіку та філософію природи. Важливі принципи: баланс, простір, лінія, сезонність. Каліграфія (*Shodō*) - мистецтво написання ієрогліфів, що поєднує естетику, духовну дисципліну та особисту виразність. Акцент на ритмі, пропорції та емоційну передачу змісту через мазки пензля.

Тема 15. Японські свята та сезонність як складник мовної картини світу

Сезонність у японській культурі. Основні свята. Вплив на мовну картину світу. Соціокультурне значення. Мовні конструкції, пов'язані з фестивалями та сезонами. Як сезонні свята формують емоційно-культурні концепти в японській мові. Зв'язок між природними циклами та етикетом спілкування

Тема 16. Сучасна Японія (лекція, 2 год.)

Соціально-економічні особливості. Демографічні виклики: старіння населення, зменшення народжуваності. Економічна структура: провідні галузі — промисловість, високі технології, послуги та туризм. Високий рівень урбанізації, технологічного розвитку та інновацій. Політична культура: акцент на консенсус, стабільність та етичне управління. Культура та суспільство. Міжнародна присутність. Збереження культурної самобутності у світі високих технологій та глобальної комунікації. Суспільні трансформації: роль жінок, молоді та іноземців у суспільстві.

Тема 17. Масова культура: аніме, манга та феномен J-роп

Аніме - вплив на молодіжну субкультуру, моду, лексичні та естетичні уподобання. Використання аніме як засобу культурного експорту та «м'якої сили» Японії. Манга. Вплив на літературні уподобання, образи, символіку та

мовні конструкції у повсякденному житті. J-pop (Japanese pop). Культурний феномен, що формує масову свідомість та впливає на міжнародну популярність японської культури.

Мовні особливості: нові лексеми, сленг, вирази та стилістичні конструкції. Культурні коди: одяг, поведінка, естетичні уподобання, символіка. Міжнародна експансія японської масової культури сприяє глобальному культурному діалогу та формуванню позитивного іміджу країни.

Тема 18. Гендерні ролі в сучасному японському суспільстві

Гендерні ролі в Японії формувалися століттями під впливом конфуціанських цінностей, синтоїстських традицій та соціальної ієрархії. Традиційні уявлення. Сучасні трансформації. Виклики сучасності. Вплив на культуру та мову.

Тема 19. Міграційна політика та проблема мультикультуралізму.

Особливості міграційної політики. Програми залучення робочої сили (*Specified Skilled Worker Program*) у певні галузі: охорона здоров'я, будівництво, сільське господарство. Система освіти та соціальної інтеграції для іноземних студентів та працівників. Проблеми мультикультуралізму. Демографічний та економічний контекст. Вплив на соціокультурну сферу. Перспективи та виклики. Поступова адаптація політики щодо імміграції та мультикультуралізму. Розвиток програм інтеграції та підтримки іноземців.

Змістовний модуль 4

Тема 20. Японія у міжнародних відносинах: роль у Східній Азії.

Активна участь у міжнародних організаціях (ООН, АТЕС, G20, ОБСЄ). Внесок у підтримку миру та безпеки через миротворчі місії та міжнародні ініціативи. Інвестиції в регіональні інфраструктурні проекти, технологічне співробітництво, торгівлю та розвиток стартапів. Вплив на економічну інтеграцію через АСЕАН, РСЕР та інші торговельні угоди. Підтримка безпекових альянсів, зокрема зі США, для стримування регіональних загроз. Зростання ролі Японії у кібершахах та морській безпеці. Масова культура (аніме, манга, J-pop) як інструмент дипломатії та популяризації японської мови і культури. Міжнародне визнання ролі Японії як стабілізуючого та інноваційного гравця у Східній Азії.

Тема 21. Українсько-японські культурні та освітні зв'язки

Освітні зв'язки. Програми обміну студентами та викладачами між українськими та японськими університетами. Культурні проекти. Проведення японських фестивалів, виставок, лекцій та майстер-класів в Україні. Популяризація японських традицій: чайна церемонія, ікебана, каліграфія, театральні вистави. Організація українських культурних заходів у Японії для поглиблення взаєморозуміння. Роль державних та громадських організацій. Вплив на міжкультурну компетентність. Перспективи розвитку.

Тема 22. Японський етикет і мовна ввічливість: аналіз автентичних ситуацій

Основи японського етикету. Мовна ввічливість (*Keigo*). Використання формальності для демонстрації поваги, відстані та соціальної ролі співрозмовника. Аналіз автентичних ситуацій. Виявлення соціально-культурних норм через мовні засоби та невербальні сигнали. Педагогічне значення. Розуміння соціальних ролей та статусних відмінностей через мовні засоби. Вплив на міжкультурну компетентність.

Тема 23. Порівняльний аналіз українських і японських культурних цінностей.

Основні цінності японської культури. Основні цінності української культури. Спільні та відмінні риси. Педагогічне та міжкультурне значення. Підготовка студентів до міжкультурної комунікації та роботи у міжнародних проектах.

Тема 24. Образ Японії в українських медіа

Політичний та економічний образ. Новини про технологічні досягнення, інвестиції та співпрацю у сфері науки. Культурний та соціальний образ. Стереотипи та сприйняття. Використання образів технологічного прогресу та футуристичних елементів культури. Методи аналізу. Формування критичного мислення щодо джерел інформації. Підготовка студентів до міжкультурної комунікації та аналітичної роботи з медійними текстами.

Тема 25. Традиція vs глобалізація в японському суспільстві

Традиційні цінності та практики. Вплив глобалізації. Розповсюдження західних культурних практик, моди та музики (J-pop, fashion, lifestyle). Зростання міжкультурної взаємодії через туризм, освіту та бізнес. Виклики для традиційних норм поведінки, сімейних ролей та професійної етики. Поєднання традиційного та глобального у масовій культурі та щоденному житті. Педагогічне та культурне значення. Виклики та перспективи. Балансування між збереженням національної ідентичності та відкритістю до глобальних тенденцій. Адаптація освіти та соціальної політики до потреб молодого покоління. Поширення японської культури на міжнародному рівні без втрати її автентичності.

Тема 26. Феномен hikikomori та проблема соціальної ізоляції молоді

Феномен *hikikomori* — це соціальна ізоляція молодих людей, які уникають контакту з суспільством на тривалий час. Визначення та ознаки *hikikomori*. Соціальні та культурні чинники. Глобальні та технологічні впливи. Соціальні наслідки. Заходи щодо подолання проблеми.

Тема 27. Японія як технологічна держава: робототехніка, AI та цифровізація

Розвиток робототехніки. Штучний інтелект (AI). Використання AI у виробництві, логістиці, медицині та міському управлінні. Цифровізація та smart-технології. Впровадження цифрових платформ у державному управлінні та освіті. Соціальні та культурні аспекти. Етичні питання взаємодії людей і роботів, AI-рішення в соціальній сфері. Перспективи та виклики.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

«КРАЇНОЗНАВСТВО»				
№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	4	4
2.	Відвідування семінарських занять	1	32	32
3.	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	5	25

4.	Робота семінарському занятті, в т.ч. доповідь, дискусія, виступ, повідомлення	10	32	320
5.	Модульна контрольна робота	25	4	100
Максимальна кількість балів за модуль «Країнознавство» 481 балів				
Формула виведення коефіцієнта 60/481 =0,12				

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання
Карта самостійної роботи студента

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
--------------------------------	----------------------	------

«КРАЇНОЗНАВСТВО»		
<i>Змістовий модуль 1</i>		
Тема 1. Мінімалізм та концепт <i>wabi-sabi</i>	презентаційний проєкт	5
Тема 2. Популярна культура та трансформація традицій	презентаційний проєкт	5
Тема 3. Японська гастрономія як культурний код	презентаційний проєкт	5
Тема 4. Подолання природних катастроф	презентаційний проєкт	5
Тема 5. Екологічна культура та концепція <i>mottainai</i>	презентаційний проєкт	5
Разом: 10 год.	Разом: 25 балів	

Критерії оцінювання «Країнознавство»

Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
17-20 балів	Студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань.
13-16 балів	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань.

8-12 балів	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань
0-7 балів	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст питання під час письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

6.5 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
	балів	
B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
	балів	
C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для
	балів	

		подальшого навчання або професійної діяльності
Е	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 120 год.: Країнознавство: лекційні заняття – 8 год., семінарські – 64 год., МК – 8 год., самостійна робота – 10 год., семестровий контроль – 30 год.

КРАЇНОЗНАВСТВО				
	ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3	ЗМ4
Кількість балів за присутність на лекційних заняттях	1	1	1	1
Кількість балів за присутність на семінарських заняттях	8X16=8	8X16=8	8X16=8	8X16=8
Максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях	8X106=80	8X106=80	8X106=80	8X106=80
Виконання самостійної роботи	5X56=25			
Модульний контроль	1X256=25	1X256=25	1X256=25	1X256=25
Разом за II-III семестр	481 бал			

8. Рекомендовані джерела

Основна література

1. Качановська О. М. Японія в сучасній міжнародній політиці (2010–2025 рр.) : моногр. / О. М. Качановська. — Харків : ХНУ, 2023. — 312 с.
2. Корсунський, Сергій В. Японія: сто мільйонів арігато. Культура вдячності. Політика м'якої сили. Харків : Vivat, 2025. — 288 с.
3. Японія: культура і сучасність : навч. посіб. / [ред. кол.: І. П. Бондар, Т. М. Лавренчук]. — Київ : Логос, 2022. — 455 с.
4. Yamauchi, Masayuki, Yuichi Hosoya (eds.). *Modern Japan's Place in World History: From Meiji to Reiwa*. Singapore : Springer Nature, 2023.

Додаткова література

1. Остапенко Л. М. Традиція і модерність в японській культурі XXI ст. : наук. статті / Л. М. Остапенко // Східний світ, № 4, 2024. — С. 12-38.
2. Сидоренко П. І. Японська політика та соціальні трансформації у XXI ст. : наук. статті / П. І. Сидоренко // Східний світ, № 2, 2023. — С. 24-51.
3. Anistratenko, L., Asadchykh, O. The Influence of Mass Media on the Modern Japanese Language. *Jurnal Arbitrer*, 2023, Vol. 10, Issue 1: s. 80–95.
4. Komarnytska, T. Lexical, grammatical and stylistic negative phenomena in the language of Japanese mass culture (using the language of Japanese fashion magazines as an example). *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Oriental Languages and Literatures*, 2022, № 24, с. 55–70.
5. Pashchenko, B., Kyrylova, O., Pavlenko, V., Blynova, N. The implementation of a new pop cosmopolitanism concept in the process of mediatization of Japanese mass culture. *Journal of Print and Media Technology Research*, 10(3), 2021, с. 179–192.